

UTLYSNING

Forebygging og kontroll med lus

FHF lyser ut inntil 30 millioner kroner for å fremskaffe ny kunnskap for forebygging og kontroll av lus.

Søkere kan være universitets- og høyskolesektoren, forskningsinstitutter, forskningsmiljøer og bedrifter i sjømatnæringen. Tilsagnsmottaker må være et FoU-miljø, som også skal ha prosjektledelsen.

FHFs *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* skal følges ved utarbeidelse av søknad (se vedlegg 2).

Søknader skal sendes til: post@fhf.no

Søknader merkes med saksnummer 23/00318

Tidsplan

14. mars 2024: Åpen utlysning offentliggjøres

23. mai 2024: Frist for innlevering av søknad (innen kl 14:00)

Juni 2024: Tilbakemelding til søkere om resultat av evaluering

August 2024: Tidligst oppstart av prosjekt

Behov for ytterligere presiseringer i fasen med utarbeidelse av søknad kan tas opp med FHF. Hvis det blir behov for endringer i utlysningsteksten, vil dette bli lagt ut på www.fhf.no (samme som denne utlysningen), men ingen endringer vil bli gjort etter 30.04.2024 kl 12:00. Søkere er selv ansvarlige for å følge med om det legges ut slike endringer.

Problemstilling

Forebygging og kontroll av lakselus og skottelus er en vedvarende utfordring for havbruksnæringen. Fra 2012 har det vært en nedgang i lokaliteter over lusegrensen i snitt per uke. Samtidig ser man en økning i antall behandlinger på lokalitet (Barentswatch). Behandlinger skaper nye utfordringer for laksen, og håndteringen i seg selv blir et velferdsproblem. I 2023 var den gjennomsnittlige dødeligheten for laks i sjøfasen 16,7%, men med stor variasjon mellom anlegg (Veterinærinstituttet). En stor andel av dette skyldes håndtering og behandling av fisken.

Vridning av bekjempelsesstrategi fra behandling til forebygging vil være positivt, både av hensyn til fiskevelferd og produksjon. Grunnleggende biologisk kunnskap om lus, og om interaksjoner mellom vert og lus, kan danne grunnlag for forebyggende tiltak. Det er behov for dokumentasjon av effekt av forebyggende lusetiltak, og også dokumentasjon av skånsomme bekjempelsesmetoder som kan fjerne lusa fra fisken uten behov for håndteringer av selve fisken.

Målsetting

Utlysningen er inndelt i to mål.

Mål 1:

Fremskaffe ny grunnleggende biologisk kunnskap om lakselus

Ny grunnleggende kunnskap fra mål 1 skal rettes mot forebyggende tiltak mot lakselus for å hindre påslag av lus og/eller hindre utvikling av lus etter påslag. Dette kan som eksempler være vaksiner, genetikk og fôr, eller å hindre spredning av luselarver ved at larver ikke utvikler seg og/eller ikke er levedyktige.

Det skal tydelig bygges videre på dokumentert eksisterende kunnskap. Prosjekter kan være påbygging eller videreføring av pågående prosjekter og forskning.

Økonomisk ramme for mål 1 er inntil 15 millioner NOK. FHF har ikke tatt stilling til antall prosjekter, men det kan søkes om både større og mindre prosjekter. Prosjektene kan ha inntil tre års varighet fra oppstart, med mindre spesielle faglige grunner tilsier en lengre prosjektperiode, som må begrunnes.

Mål 2:

Dokumentasjon av forebyggende tiltak eller kontrollerende behandlinger mot lakselus og/eller skottelus uten håndtering av fisken.

Forebygging skal hindre at lusa treffer laksen eller setter seg på den. Kontrollerende behandling uten håndtering skal fjerne lus fra fisken uten at fisken selv håndteres, eller hindre at lusa klarer å utvikle seg. Det kan søkes om dokumentasjon av helt nye tiltak og behandlinger, eller eksisterende som er tatt i bruk. Det skal dokumenteres tiltakets effekt mot lus. Det skal også dokumenteres effekt på miljø og fiskevelferd der dette er relevant for metoden. Eventuell risiko for lusas utvikling av resistens eller adaptasjon til metoden skal vurderes.

Kunnskap skal raskt kunne iverksettes i næringen og det skal legges vekt på løpende formidling fra prosjektet. Tiltak som utvikles og/eller dokumenteres skal kunne tas direkte i bruk av næringen i løpet av eller umiddelbart etter at prosjektet er avsluttet.

Økonomisk ramme for mål 2 er inntil 15 millioner NOK. FHF har ikke tatt stilling til antall prosjekter, men det kan søkes om både større og mindre prosjekter. Prosjektene kan ha inntil to års varighet fra oppstart, med mindre spesielle faglige grunner tilsier en lengre prosjektperiode, som må begrunnes.

Avgrensninger og særskilte føringer

En søknad kan bare rettes mot et av målene.

Generelle forutsetninger

Det forutsettes for alle søknader at det gis en grundig beskrivelse av bakgrunn for prosjektet, inkludert eksisterende kunnskapsgrunnlag og hvordan prosjektet samspiller med eller er koordinert opp mot tilgrensende prosjekter der en eller flere av prosjektpartnerne deltar. Så langt som det er mulig skal også avgrensning og koordinering opp mot andre prosjekter beskrives.

En søknad skal kun ha ett løsningsforslag, ikke flere alternativer.

Nytteverdi for næringen tillegges vesentlig vekt, og må være realistisk beskrevet i søknaden.

Beskrivelse av gjennomføringsplanen skal være tilstrekkelig detaljert, med tydelig inndeling i fornuftige arbeidspakker og beskrivelse av hypoteser, metodikk og statistikk.

Det skal i prosjektbeskrivelsen vises til vurdering og håndtering av risiko knyttet til gjennomføring av prosjektet.

Det skal angis hvordan prosjektet planlegges organisert (prosjektgruppe og roller), inkludert ressursinnsats i form av antall timer og timesatser, eller stillingsprosent dersom dette benyttes. Se ellers FHF's *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

Det skal ikke leveres inn *Prosjektskjema for FHF* som det henvises til i *Retningslinjene for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt*, da dette utarbeides i ettertid for prosjekt som eventuelt blir innvilget.

Organisering

Oppdragsgiver er FHF som vil følge opp de enkelte prosjektene med en prosjektansvarlig fagsjef (FHF-ansvarlig).

Utførende prosjektgruppe: Den som tildeles prosjektet/oppdraget organiserer team for gjennomføring av arbeidet. Arbeidet i prosjektgruppen ledes av prosjektleder (CV for prosjektleder legges ved søknaden). Prosjektleder og planlagt team opplyses om i prosjektbeskrivelsen. Eventuelt innleide ressurser og annet formalisert samarbeid skal beskrives detaljert og dokumenteres med avtaler.

Referansegruppe: FHF vil oppnevne en referansegruppe bestående av personer som representerer næringen og har relevant kompetanse i forhold til det enkelte prosjektets målsettinger. *Mandat for referansegrupper i prosjekter finansiert av FHF* finnes som vedlegg 3. FHF-ansvarlig er ikke medlem, men skal delta i referansegruppens møter. Prosjektleder skal lede referansegruppe-møtene, og andre fra prosjektgruppen kan delta når det er hensiktsmessig. Det bør avholdes minst ett årlig fysisk møte i referansegruppen i tillegg til digitale møter ved behov, spesielt i forbindelse med viktige milepæler eller veivalg i prosjektet. Det skal avholdes fysisk møte før prosjektslutt for gjennomgang av sluttleveranser og sluttrapport, før disse er å betrakte som endelige. Husk å budsjettere med kostnader til referansegruppemøter i prosjektbeskrivelsen.

Samarbeid med andre aktører: Dersom det er beskrevet samarbeid med bedrifter eller andre som bidrar faglig eller finansielt, må det legges ved signert intensjonsavtaler for det.

Leveranser

Mulige leveranser fra prosjektet er listet opp i pkt. 6 i *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

Vitenskapelige artikler, fagrapporter, presentasjoner, populærformidling osv. skal være åpne leveranser som skal legges ut på FHF's nettside om prosjektet, i tillegg til åpen publisering i regi av tilsagnsmottager/FoU-institusjon. Faglig sluttrapport til FHF skal innholdsmessig være i henhold til FHF's *Retningslinjer for sluttrapportering*. Det oppfordres til å tenke kreativt om leveranseformer for å bidra til at kunnskap fra prosjektet så raskt som mulig kan tas aktivt i bruk i næringen.

Kvalitetssikring

FoU-institusjonen må sikre at arbeidet er gjenstand for tilfredsstillende kvalitetssikring, hvordan dette utføres skal beskrives i prosjektbeskrivelsen.

Kriterier for vurdering av søknader:

Prosjektsøknader gis en vurdering etter følgende 8 kriterier (med vektning i parentes):

1. Prosjektforslagets relevans til utlysningen og målet med arbeidet (1,0)
2. Forskningskvalitet, inkludert metodevalg og statistikk (0,8)
3. Næringsnytte og hvordan resultatene kan utnyttes (0,8)
4. I hvilken grad vil prosjektet bidra til økt bærekraft (0,6)
5. Gjennomføringsevne: Prosjektorganisering, plan for håndtering av risiko, kvalitetssikring og faglige forutsetninger (0,7)
6. Tilknnytning til andre relevante aktiviteter/prosjekter (0,3)
7. Budsjett og økonomisk ramme for arbeidet (0,5)
8. Formidlingsplan for å sikre størst mulig næringsnytte (0,5)
9. Søknadens vurderbarhet og dokumentkvalitet (0,3)

Søknaden må være så komplett at det kan foretas en evaluering basert på kriteriene ovenfor. Prosjektbeskrivelsen skal ikke overskride 10 sider ekskl. vedlegg som kan betraktes som tilleggsopplysninger.

FHF forbeholder seg retten til å:

- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke er i tråd med målsettingen for utlysningen
- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke oppfyller formelle krav i utlysningen og FHF's retningslinjer for prosjektbeskrivelser
- Be om avklaringer før og under evalueringen
- Avlyse konkurransen eller endre de(n) økonomiske rammen(e) for tilskudd dersom det foreligger saklig grunn, for eksempel ved bortfall av forventet/budsjettert inntekt eller andre forhold som ikke gjør det mulig å yte det planlagte tilskudd innenfor vedtatte investeringsrammer.
- Foreta ny utlysning
- Forespørre søkere om å samarbeide om prosjektgjennomføringen hvis det er viktig for den totale prosjektkvaliteten.
- Bruke ekstern kompetanse ved evaluering av prosjektbeskrivelser.

Behandling av søknader

- Søknaden gjennomgås av FHF for å avklare om de er i tråd med målsettingen for utlysningen og oppfyller de formelle krav som er satt
- Prosjektbeskrivelsene rangeres av FHF basert på score på evalueringskriteriene, samt eventuelt kommentarer og råd fra ekstern kompetanse.
- En innstilling lages og besluttes av FHF ut fra en totalvurdering av kriteriene.
- Søkere som besluttes tildelt støtte, kontaktes. Forutsetninger for tilsagn presenteres og valgt(e) miljø(er) får en frist til å akseptere/avslå å delta i videre løp.
NB! Tilsagn gis ikke på dette stadiet.
- FHF gir tilsagn til valgt(e) søker(e).
FHF's gjeldende Standardvilkår på tilsagnstidspunktet vil legges til grunn (Vedlegg 1)
- Etter at endelig beslutning om tildeling av prosjekt er tatt, vil alle søkere bli varslet om utfall.

Vedlegg

1. FHF's standardvilkår
2. Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt
3. Mandat for referansegrupper i FHF

Dokumentene finnes her: [prosjektdokumenter](#)